ידיעות הטומאה פרק שני שבועות טו.

מסורת הש"ס

א) סנהדרין טז: יומא יב:. ב) [תוספ' פנסד' פרק ג], ג) [ל"ל והמקן], ד) [מנחות קי:], ה) שם טו:, ו) כפ"ח: הוא סיב, ז) [דיבור זה שייך לעיל במסבה יד.], ח) [נחמיה יכן, ט) [מעל [חומה. כ"ל"], י) [מסל כה קדשים כל"ל [והריעב"ן כניס לאלכן בקרבן], כ) [ל"ל מעמה], ל) [ל"ל וכדלמר. כ"ל"ן].

תורה אור השלם

1. ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו: שמות כה ט
2. ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם: במדבר ז א
3. ולקחו את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקדש ונתנו אל בגד תכלת וכסו אותם במכסה עור תחש ונתנו על המוט: במדבר ד יב
4. ואעלה את שרי יהודה מעל לחומה ואעמידה שתי תודות גדולות וההלכת לימין מעל לחומה לשער האשפת: נחמיה יב לא
5. וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עלה אשה ריח ניחוח ליי: ויקרא א ט
6. ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עלה הוא אשה ריח ניחוח ליי: ויקרא א יז
7. והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח ליי: ויקרא ב ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלמן בשירות מדכסל. נ"כ עי' בסנהדרין דף טז ע"ב:

גליון הש"ס

גם' אותם במשיחה ולא לדורות. עיין מנחות דף מ ע"ב תוס' ד"ה אין וכו' הייני היכא דאפשר. עיין עוד לקן ר"ה דף ז ע"ב ד"ה מדי דמלין נמעשה:

רבינו חננאל

וכן תעשו לדורות. משה רבינו מלך ונביא. אהרן באורים ותומים. וע"א זקנים ובשתי תודות אלו המלואים [1] וכתיב וכן תעשו. כל שלא נעשית בכל אלה. הנכנס לשם אין חייבין עליה. תנא שתי תודות שאמרו בלחמן ולא בבשרן: וארקימנא בחמץ שבחורה שהוא מין גדול שבהן מד' מיני לחם בתורה הן חלות ורקיקין ורבוכה. וכנגדן חלות חמץ עשרה עשרונות. ואלו השלשה מיני חלות ורקיקין ורבוכה עשרה עשרונות

עין משפט נר מצוה

מ א ב מיי' פ"ח מהל' מלי המקדש הל' יב:
ר ג ד מיי' פ"ו מהל' מע המקדש הל' יב:
יא ה מיי' פ"ט מהל' מעשה קרבנות הל' ח:
יב ו מיי' שם הל' יח:
יג ז ח מיי' פ"ו מהל' מע המקדש הל' יב:

מוסף רש"י

וכן תעשו לדורות. מה משכן על פי משה, והוא במקום סנהדרי גדולה, לף לדורות על פי סנהדרי גדולה (סנהדרין טז:). משיחתן מקדשתן. כדכתיב (במדבר ז) ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם: במדבר ז א
ומשחם ויקדש אותם, מכאן ואילך. לא נמשחו כלים חדשים שנעשים שם, כדמתרגמ אותם במשיחה (יומא יב:) כלים שעשו אחרי כן עבודתן מחנכתן. משעה שמתחנכים בעבודה מתקדשין (סנהדרין טז:). אותם במשיחה. אותם מישעשה הוא (שם). שאחד המרבה. להניח קרבנות המרבה. (מנחות קי:). שהן שש מדבריות. דאילו שאר ירושלמית היתה יתירה על של מדבר שתים, ואותן שש מדבריות הן שתי איפות. שהאיפה ג' לוגין, שהן כ' עשרונות, כדכתיב (שמות טו) והעומר עשירית האיפה, דעומר הוא עשרון ומלא י' עשרונים כאיפה וכ' איפות הן כ' עשרונות (מנחות עו:). עשרה לחמץ ועשרה למצה. דר' מלות היו חמץ ומצה ג' מינין וכל אחד היה של י' חלות, ונמצא כולם שלשים חלות של י' עשרונות, נמצאו שלש עשרונות ושלש עשרון לכל מין ומין, וג' חלות לעשרון, שמכל עשרון היה עושה ג' חלות של מצה, דשלשים חלות לא היו אלא י' עשרון (שם עח.).

רבינו חננאל (המשך)

נמצא החמץ כנגד ג' מינין הללו. והוא הגדול שבאדבעתם. אבל חשיבותא בקרבנות קמי שמיא ליכא דתנן בסוף מנחות נאמר בעולת בהמה ריח ניחוח ובעולת העוף ריח ניחוח ללמדך שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לשמים: **ירושלמי** רב אמר בתחלה ויעל דוד בדבר גד. דוד זה המלך. בדבר גד זה נביא. ויחל שלמה לבנות את בית ה' כ) מפני שהיתה תורפה ירושלים שם והיתה יכולה להכבש משם: אמר רמי בר חמא אין עזרה מתקדשת אלא בשירי מנחות כירושלי' מה ירושלים דבר הנאכל בה כגון תודה ואם יוצא חוץ לירושלים נפסל כך העזרה מתקדשת בדבר הנאכל בו והוא שירי מנחות. ואם יוצאות חוץ לעזרה נפסלות. אי מה תודה בחמץ מתקדשת אף שירי מנחות בחמץ מתקדשות. וכי משכחת בשירי מנחות חמץ.

(ל) [ל"ל ד.]. **שאין** מוסיפין על העיר ועל העזרות. ואם תאמר דנפ"ק דסנהדרין (דף ב.) לא תשיב אלא ע"א וי"ל דהתם לא תשיב אלא מילי דסנהדרין ותדע דמנן נמי התם אין מוסיפין למלחמת הרשות אלא בב"ד של ע"א ולא תני ויועץ ואוריס ותומים אע"ג דבעינן להו כדמסיק התם בגמרא (דף טז.). מקבלת ואם תאמר הדמנן התם אין דנין לא את השבט כו' ומוקי לה עולא בגמ' (שם) בבאין על עסקי גחלות כתחלתו מה תחלתו בע"א כו' אי מה תחלתו בקלפי ואוריס ותומים וכל ישראל וכו' ומאי קושיא אה"נ דיבעי אוריס ותומים וכל ישראל והא דלא תשיב להו התם כמתני' (דף ב.) משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין ויש לומר מדקייל להו בהדי נביא השקר וכהן גדול משמע ליה דלא בעינן אלא ע"א דומיא דידהו מאי אמרת דשבק למיתני אוריס ותומים משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין אם כן ליתניהו לאיפוי דלא אתו למיטעי לשוינהו בנביא השקר:

וכן תעשו לדורות. פירש בקונטרס וכימי משה דהוא מלך ונביא ואחיו כהן גדול ואוריס ותומים ואמרה אם כן כפ"ק דסנהדרין (דף טז:) בהעמדת סנהדרין לשבטים דילפינן ממשה דבמקום ע"א הוה קאי ליבעי נמי מלך ונביא ועוד אע"ג דאהרן היה בנביא משכן וכי נשאלו באוריס ותומים לעשות משכן הלא קודם שנתכהן אהרן על ידי המלואים נעשה המשכן וקושיא לאמוראים יש לתרץ דהכא מרבינן טפי משום דכתיב וכן תעשו דמשמע דאתא לרבויי כל הגך וא"ת כלים נמי ניבעו ע"א וכי תימא הכתוב מלמן בחיות דאין לריך אלא שירות הא בקמוך משמע דאי לאו אותם הוה אמינא דבעי משיחה ועבודה ואם כן השתא דכתב אותם למעוטי משיחה ע"א מיהא לא ניבעו וי"ל דאתא אותם לגלויי דוכן תעשו לא קאי אכלים ולא בעינן הכן לדורות דומיא דמשה: **מתיב** רבא בל' הכל"ים שעשה משה. תימה ממשכן גופיה ה"ל למיפרך שיהא לריך משיחה לדורות כמו שנמשח בימי משה דכתיב בקרא (דף טז:) כדאמר לקמן (דף טז:) גבי משכן ומקדש: **לדורות** אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה. הכא לא בעי למיפרך לדורות במשיחה ובעבודה דקאמר בקמוך למעוטי משיחה לדורות: **ללמדך שאחד המרבה כו'.** תע"ג דאמר (יומא דף לד:) באחד המרומד שבעבדו וגבי פרה אדומה נמי אמרינן (לעיל דף יח:) שאם מצא נאה הימנה מצוה לפדות מ"מ לא היה לו להתפאר בכך כיון שמצוה בזה כמו בזה אם מתכוין לשם שמים: **אין** עזרה מתקדשת **אלא** בשירי מנחה. תימה למאן דאמר בפ"ב [דזבחים] (דף קיג. ושם) דאין מנחה בכמה היאך מתקדשת בשלמא בימי עזרא איכא למימר דקבר כמ"ד קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועזרא זכר בעלמא הוא דעבד אבל בימי שלמה ויהושע קשיא וכ"ת דקדשה במנחת העומר והא בסוכות היה הקידוש בימי שלמה כדאמר במועד קטן (דף ט.). וכדמוכחי קראי ויש לומר כיון שהכל בא בנס אחת הקידוש ועשיית מנחה לא חשבינן מנחה בכמה ובקמיצה ובהקטרה היתה מקומה מתקדש וכל העבודה היתה מתנכתה ומתקדש מקומה ל"ג כיון דלא אפשר לא לריך והא דקאמר הכא דאין מתקדשת ר"ל היינו היכא דאפשר כגון שבאין להוסיף על העזרה: **ויוצא** ממנה **נפסל.** ואם תאמר הר הבית היכי קדיש שאין דבר נאכל בו שיולא ממנו נפסל ויש לו קדושה בפני עלמו שהוא מחנה לויה וכן בתי ערי חומה דמוכח לקמן (דף טז.) שנתקדשו והא אין דבר שנפסל ביולא ויש לומר היכא דלא אפשר לא דמוכח בשמעתא: [שייך לע"כ] **בשחיטת** בכשים הוא דקרשי. ולמאן דאמר תנור מקדש נמי לא מלי אפי להו מאתמול דלא ליפסלו בליה ופלוגתא היא בפרק שתי הלחם (מנחות דף לה:):

(ל) [ל"ל ד.]. **שאין** מוסיפין על העיר ועל העזרות. ואם תאמר דנפ"ק דסנהדרין (דף ב.) לא תשיב אלא ע"א וי"ל דהתם לא תשיב אלא מילי דסנהדרין ותדע דמנן נמי התם אין מוסיפין למלחמת הרשות אלא בב"ד של ע"א ולא תני ויועץ ואוריס ותומים אע"ג דבעינן להו כדמסיק התם בגמרא (דף טז.). מקבלת ואם תאמר הדמנן התם אין דנין לא את השבט כו' ומוקי לה עולא בגמ' (שם) בבאין על עסקי גחלות כתחלתו מה תחלתו בע"א כו' אי מה תחלתו בקלפי ואוריס ותומים וכל ישראל וכו' ומאי קושיא אה"נ דיבעי אוריס ותומים וכל ישראל והא דלא תשיב להו התם כמתני' (דף ב.) משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין ויש לומר מדקייל להו בהדי נביא השקר וכהן גדול משמע ליה דלא בעינן אלא ע"א דומיא דידהו מאי אמרת דשבק למיתני אוריס ותומים משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין אם כן ליתניהו לאיפוי דלא אתו למיטעי לשוינהו בנביא השקר:

וכן תעשו לדורות. פירש בקונטרס וכימי משה דהוא מלך ונביא ואחיו כהן גדול ואוריס ותומים ואמרה אם כן כפ"ק דסנהדרין (דף טז:) בהעמדת סנהדרין לשבטים דילפינן ממשה דבמקום ע"א הוה קאי ליבעי נמי מלך ונביא ועוד אע"ג דאהרן היה בנביא משכן וכי נשאלו באוריס ותומים לעשות משכן הלא קודם שנתכהן אהרן על ידי המלואים נעשה המשכן וקושיא לאמוראים יש לתרץ דהכא מרבינן טפי משום דכתיב וכן תעשו דמשמע דאתא לרבויי כל הגך וא"ת כלים נמי ניבעו ע"א וכי תימא הכתוב מלמן בחיות דאין לריך אלא שירות הא בקמוך משמע דאי לאו אותם הוה אמינא דבעי משיחה ועבודה ואם כן השתא דכתב אותם למעוטי משיחה ע"א מיהא לא ניבעו וי"ל דאתא אותם לגלויי דוכן תעשו לא קאי אכלים ולא בעינן הכן לדורות דומיא דמשה: **מתיב** רבא בל' הכל"ים שעשה משה. תימה ממשכן גופיה ה"ל למיפרך שיהא לריך משיחה לדורות כמו שנמשח בימי משה דכתיב בקרא (דף טז:) כדאמר לקמן (דף טז:) גבי משכן ומקדש: **לדורות** אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה. הכא לא בעי למיפרך לדורות במשיחה ובעבודה דקאמר בקמוך למעוטי משיחה לדורות: **ללמדך שאחד המרבה כו'.** תע"ג דאמר (יומא דף לד:) באחד המרומד שבעבדו וגבי פרה אדומה נמי אמרינן (לעיל דף יח:) שאם מצא נאה הימנה מצוה לפדות מ"מ לא היה לו להתפאר בכך כיון שמצוה בזה כמו בזה אם מתכוין לשם שמים: **אין** עזרה מתקדשת **אלא** בשירי מנחה. תימה למאן דאמר בפ"ב [דזבחים] (דף קיג. ושם) דאין מנחה בכמה היאך מתקדשת בשלמא בימי עזרא איכא למימר דקבר כמ"ד קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועזרא זכר בעלמא הוא דעבד אבל בימי שלמה ויהושע קשיא וכ"ת דקדשה במנחת העומר והא בסוכות היה הקידוש בימי שלמה כדאמר במועד קטן (דף ט.). וכדמוכחי קראי ויש לומר כיון שהכל בא בנס אחת הקידוש ועשיית מנחה לא חשבינן מנחה בכמה ובקמיצה ובהקטרה היתה מקומה מתקדש וכל העבודה היתה מתנכתה ומתקדש מקומה ל"ג כיון דלא אפשר לא לריך והא דקאמר הכא דאין מתקדשת ר"ל היינו היכא דאפשר כגון שבאין להוסיף על העזרה: **ויוצא** ממנה **נפסל.** ואם תאמר הר הבית היכי קדיש שאין דבר נאכל בו שיולא ממנו נפסל ויש לו קדושה בפני עלמו שהוא מחנה לויה וכן בתי ערי חומה דמוכח לקמן (דף טז.) שנתקדשו והא אין דבר שנפסל ביולא ויש לומר היכא דלא אפשר לא דמוכח בשמעתא: [שייך לע"כ] **בשחיטת** בכשים הוא דקרשי. ולמאן דאמר תנור מקדש נמי לא מלי אפי להו מאתמול דלא ליפסלו בליה ופלוגתא היא בפרק שתי הלחם (מנחות דף לה:):

(א) כל הכלים שעשה משה משיחתן מקדשתן [2] מכאן ואילך עבודתן מחנכתן ואמאי ונימא וכן תעשו לדורות שאני התם דאמר קרא [2] וימשחם ויקדש אותם [3] אותם במשיחה ולא לדורות במשיחה אימא אותם במשיחה לדורות או במשיחה ולא בעבודה אמר רב פפא אמר קרא [3] אשר ישרתו בם בקדש תלאן הכתוב בשירות השתא דכתב רחמנא אשר ישרתו אותם למה לי אי לא כתב רחמנא אותם הוה אמינא הני הוא דבמשיחה לדורות במשיחה ובעבודה דהא כתב וכן תעשו מיעט רחמנא אותם אותם במשיחה ולא לדורות במשיחה: ובשתי תודות תנא [3] שתי תודות שאמרו בלחמן ולא בבשרן מנהני מילי אמר רב חסדא דאמר קרא [4] ואעמידה שתי תודות גדולות ותהלוכות לימין מעל לחומה מאי גדולות אילימא ממין גדול ממש נימא פרים אלא גדולות במינן מי איכא חשיבותא קמי שמיא [5] והתניא [6] נאמר בעולת בהמה [5] אשה ריח ניחח בעולת העוף [6] אשה ריח ניחח במנחה [7] אשה ריח ניחח מלמד שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לאביו שבשמים אלא גדולה שבתודה ומאי ניהו [7] חמץ דתנן [8] התודה היתה באה מן חמש סאין ירושלמיו' שהן שש מדבריות שהן שתי איפות והאיפה שלש סאין [8] עשרים עשרון עשרה לחמץ ועשרה למצה [9] ובמצה שלשה מינין חלות רקיקין ורבוכה אמר רמי בר חמא [9] אין העזרה מתקדשת אלא בשירי מנחה מאי טעמא כירושלים מה ירושלים דבר הנאכל בה מקדשה אף עזרה דבר הנאכל בה מקדשה אטו לחמי תודה בעזרה מי לא מתאכלי [10] אלא כירושלים מה ירושלים דבר הנאכל בה ויוצא ממנה נפסל אף עזרה דבר הנאכל בה והיוצא ממנה נפסל אי מה להלן חמץ אף כאן חמץ ותסברא מנחת חמץ מי איכא

וכי

וכן תעשו. קלת יתירת למילרש לדורות. וכימי משה דהוא[1] מלך ונביא ואחיו כהן גדול ואוריס ותומים ושבעים זקנים: [2] **שפי פודום.** מנהמיה כן מכליה גמרינן: **משיחתן.** בשמן המשחה מקדשתן קדושת הגוף לכלי שרת ולקדש את הנכנס לתוכו: **מכאן ואילך.** כלי עבודתן מחנכתן לקדושה וחיוני לשון התחלה: **אימא אותם במשיחה.** ולא בעבודה. לדורות אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה: **אלא בשירות.** (א) מדכסל קרא בלשניה כלי השרת אשר ישרתו שנעשו כלי שרת ע"י שירות: ה"ג **אי לאו כתיב אותם דהא כתב וכן תעשו במשיחה וכתיב ושרתו לשירות ולבעי תרתי קמ"ל למעטינהו ממשיחה.** דאי לאו להכי אתא למאי אתא אי לגמרת לדורות לא מיקדשי במשיחה לחודה ליתמוק קרא מייה ונפקא לן מאשר ישרתו: **בלחמן ולא בבשרן.** הלחם היו נוטלין שני לחמי תודה: **מנא ה"מ.** דבלחמן קאמר: **ואעמידה שתי תודות.** נחמיה קאמר בספר עזרא[2] כשנבנית חומת ירושלים ונא לקדש את העיר ואעמידה שתי תודות גדולות אלא החומה[3] מכאן ותהלוכות לימין מעל החומה להקיף את העיר בתהלוכות שהלכו דרך ימין כשפניהם לחלל העיר הלכו תמיד לגד ימינם עד שהקיפו את כולה: **ממין גדול.** ובבשר קאמר קרא וגדולות דקאמר ממין גדול של בקר ולא של צאן: **גדולות במינן.** מאותו מין שהיו שהביאו גדולות ולא קטנות: **אלא גדולות שבתודה.** ועל כרחך בלחם קאמר ואשמעינן דשל חמץ היו שהן גדולות שבלחמי תודה: **דתנן.** שחלות החמץ גדולות משל מצה: **שהן שש מדבריות.** שהוסיפו על המדות שנות מלבר שהכניסו שש חלקים לאשורי' בחמש והוסיפו חלק שני מכאן: **שהן שתי איפות.** שהאיפה שלש סאין והס עשרים עשרונות שהאיפה עשר עשרונות כדכתיב (שמות טו) והעומר עשירית האיפה וגו': **עשרה לחמץ ועשרה למצה.** יליף מקרא במסכת מנחות (שם:) והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן (ויקרא ז) הרי מין אחד ורקיקי מצות משומים בשמן (שם) הרי שני מינין של מצה סלת מרבכת חלות בלולות בשמן (שם) הרי שלשה מינין של מצה וכתיב בתריה על חלות לחם חמץ יקריב וגו' כנגד מצה הבא חמץ שיהא סלת במין החמץ כנגד שלשה מינין שבמצה: **וכמלה שלשה מינין.** כדפריש"ג וילפינן התם מקרא שיש בכל מין עשר חלות. אלמא חלות החמץ גדולות כשלש של מצה: **בשירי מנחה.** בחלות של שירי מנחה הנאכלת לכהנים והאי קידוש דנחמיה ועזרא בקידוש העיר כתיב אבל עזרה שהוסיפו עליה מקריפים אותה בשירי מנחה: **אנו לחמי תודה בעזרה מי לא מתאכלי.** אם רצו כהנים [3] לאכול בקדשים מי מעכב עליהם: בתנחה כתיב (ויקרא ו) בחצר אהל מועד יאכלוה ואם יצאה לחוץ נפסלה ותודה ולחמה נאכלין בכל העיר ואם יצאו חוץ לחומה נפסלין הלכך ירושלים מתקדשה בלחמי תודה שנאכלין בה ואם יצאו ממנה נפסלין ועזרה מתקדשה בשירי מנחה שנאכלין בה ואם יצאו ממנה נפסלין: ה"ג **והסברא מנחת חמץ מי איכא.** ולא גרסינן וכי תימא ה"ג מנחת חמץ מי איכא דהאי ומתקבלת שיורית הוא למימר דעל כרחך במלה מתקדשה דחמץ בשירי מנחה לא משכחת לה: **מנחת חמץ מי איכא.** הא כתיב (שם כ) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא [4] תאפה חמץ:

וכי

(א) [ל"ל ד.]. **שאין** מוסיפין על העיר ועל העזרות. ואם תאמר דנפ"ק דסנהדרין (דף ב.) לא תשיב אלא ע"א וי"ל דהתם לא תשיב אלא מילי דסנהדרין ותדע דמנן נמי התם אין מוסיפין למלחמת הרשות אלא בב"ד של ע"א ולא תני ויועץ ואוריס ותומים אע"ג דבעינן להו כדמסיק התם בגמרא (דף טז.). מקבלת ואם תאמר הדמנן התם אין דנין לא את השבט כו' ומוקי לה עולא בגמ' (שם) בבאין על עסקי גחלות כתחלתו מה תחלתו בע"א כו' אי מה תחלתו בקלפי ואוריס ותומים וכל ישראל וכו' ומאי קושיא אה"נ דיבעי אוריס ותומים וכל ישראל והא דלא תשיב להו התם כמתני' (דף ב.) משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין ויש לומר מדקייל להו בהדי נביא השקר וכהן גדול משמע ליה דלא בעינן אלא ע"א דומיא דידהו מאי אמרת דשבק למיתני אוריס ותומים משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין אם כן ליתניהו לאיפוי דלא אתו למיטעי לשוינהו בנביא השקר:

וכן תעשו לדורות. פירש בקונטרס וכימי משה דהוא מלך ונביא ואחיו כהן גדול ואוריס ותומים ואמרה אם כן כפ"ק דסנהדרין (דף טז:) בהעמדת סנהדרין לשבטים דילפינן ממשה דבמקום ע"א הוה קאי ליבעי נמי מלך ונביא ועוד אע"ג דאהרן היה בנביא משכן וכי נשאלו באוריס ותומים לעשות משכן הלא קודם שנתכהן אהרן על ידי המלואים נעשה המשכן וקושיא לאמוראים יש לתרץ דהכא מרבינן טפי משום דכתיב וכן תעשו דמשמע דאתא לרבויי כל הגך וא"ת כלים נמי ניבעו ע"א וכי תימא הכתוב מלמן בחיות דאין לריך אלא שירות הא בקמוך משמע דאי לאו אותם הוה אמינא דבעי משיחה ועבודה ואם כן השתא דכתב אותם למעוטי משיחה ע"א מיהא לא ניבעו וי"ל דאתא אותם לגלויי דוכן תעשו לא קאי אכלים ולא בעינן הכן לדורות דומיא דמשה: **מתיב** רבא בל' הכל"ים שעשה משה. תימה ממשכן גופיה ה"ל למיפרך שיהא לריך משיחה לדורות כמו שנמשח בימי משה דכתיב בקרא (דף טז:) כדאמר לקמן (דף טז:) גבי משכן ומקדש: **לדורות** אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה. הכא לא בעי למיפרך לדורות במשיחה ובעבודה דקאמר בקמוך למעוטי משיחה לדורות: **ללמדך שאחד המרבה כו'.** תע"ג דאמר (יומא דף לד:) באחד המרומד שבעבדו וגבי פרה אדומה נמי אמרינן (לעיל דף יח:) שאם מצא נאה הימנה מצוה לפדות מ"מ לא היה לו להתפאר בכך כיון שמצוה בזה כמו בזה אם מתכוין לשם שמים: **אין** עזרה מתקדשת **אלא** בשירי מנחה. תימה למאן דאמר בפ"ב [דזבחים] (דף קיג. ושם) דאין מנחה בכמה היאך מתקדשת בשלמא בימי עזרא איכא למימר דקבר כמ"ד קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועזרא זכר בעלמא הוא דעבד אבל בימי שלמה ויהושע קשיא וכ"ת דקדשה במנחת העומר והא בסוכות היה הקידוש בימי שלמה כדאמר במועד קטן (דף ט.). וכדמוכחי קראי ויש לומר כיון שהכל בא בנס אחת הקידוש ועשיית מנחה לא חשבינן מנחה בכמה ובקמיצה ובהקטרה היתה מקומה מתקדש וכל העבודה היתה מתנכתה ומתקדש מקומה ל"ג כיון דלא אפשר לא לריך והא דקאמר הכא דאין מתקדשת ר"ל היינו היכא דאפשר כגון שבאין להוסיף על העזרה: **ויוצא** ממנה **נפסל.** ואם תאמר הר הבית היכי קדיש שאין דבר נאכל בו שיולא ממנו נפסל ויש לו קדושה בפני עלמו שהוא מחנה לויה וכן בתי ערי חומה דמוכח לקמן (דף טז.) שנתקדשו והא אין דבר שנפסל ביולא ויש לומר היכא דלא אפשר לא דמוכח בשמעתא: [שייך לע"כ] **בשחיטת** בכשים הוא דקרשי. ולמאן דאמר תנור מקדש נמי לא מלי אפי להו מאתמול דלא ליפסלו בליה ופלוגתא היא בפרק שתי הלחם (מנחות דף לה:):

(ל) [ל"ל ד.]. **שאין** מוסיפין על העיר ועל העזרות. ואם תאמר דנפ"ק דסנהדרין (דף ב.) לא תשיב אלא ע"א וי"ל דהתם לא תשיב אלא מילי דסנהדרין ותדע דמנן נמי התם אין מוסיפין למלחמת הרשות אלא בב"ד של ע"א ולא תני ויועץ ואוריס ותומים אע"ג דבעינן להו כדמסיק התם בגמרא (דף טז.). מקבלת ואם תאמר הדמנן התם אין דנין לא את השבט כו' ומוקי לה עולא בגמ' (שם) בבאין על עסקי גחלות כתחלתו מה תחלתו בע"א כו' אי מה תחלתו בקלפי ואוריס ותומים וכל ישראל וכו' ומאי קושיא אה"נ דיבעי אוריס ותומים וכל ישראל והא דלא תשיב להו התם כמתני' (דף ב.) משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין ויש לומר מדקייל להו בהדי נביא השקר וכהן גדול משמע ליה דלא בעינן אלא ע"א דומיא דידהו מאי אמרת דשבק למיתני אוריס ותומים משום דלא מיירי אלא במילי דסנהדרין אם כן ליתניהו לאיפוי דלא אתו למיטעי לשוינהו בנביא השקר:

וכן תעשו לדורות. פירש בקונטרס וכימי משה דהוא מלך ונביא ואחיו כהן גדול ואוריס ותומים ואמרה אם כן כפ"ק דסנהדרין (דף טז:) בהעמדת סנהדרין לשבטים דילפינן ממשה דבמקום ע"א הוה קאי ליבעי נמי מלך ונביא ועוד אע"ג דאהרן היה בנביא משכן וכי נשאלו באוריס ותומים לעשות משכן הלא קודם שנתכהן אהרן על ידי המלואים נעשה המשכן וקושיא לאמוראים יש לתרץ דהכא מרבינן טפי משום דכתיב וכן תעשו דמשמע דאתא לרבויי כל הגך וא"ת כלים נמי ניבעו ע"א וכי תימא הכתוב מלמן בחיות דאין לריך אלא שירות הא בקמוך משמע דאי לאו אותם הוה אמינא דבעי משיחה ועבודה ואם כן השתא דכתב אותם למעוטי משיחה ע"א מיהא לא ניבעו וי"ל דאתא אותם לגלויי דוכן תעשו לא קאי אכלים ולא בעינן הכן לדורות דומיא דמשה: **מתיב** רבא בל' הכל"ים שעשה משה. תימה ממשכן גופיה ה"ל למיפרך שיהא לריך משיחה לדורות כמו שנמשח בימי משה דכתיב בקרא (דף טז:) כדאמר לקמן (דף טז:) גבי משכן ומקדש: **לדורות** אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה. הכא לא בעי למיפרך לדורות במשיחה ובעבודה דקאמר בקמוך למעוטי משיחה לדורות: **ללמדך שאחד המרבה כו'.** תע"ג דאמר (יומא דף לד:) באחד המרומד שבעבדו וגבי פרה אדומה נמי אמרינן (לעיל דף יח:) שאם מצא נאה הימנה מצוה לפדות מ"מ לא היה לו להתפאר בכך כיון שמצוה בזה כמו בזה אם מתכוין לשם שמים: **אין** עזרה מתקדשת **אלא** בשירי מנחה. תימה למאן דאמר בפ"ב [דזבחים] (דף קיג. ושם) דאין מנחה בכמה היאך מתקדשת בשלמא בימי עזרא איכא למימר דקבר כמ"ד קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועזרא זכר בעלמא הוא דעבד אבל בימי שלמה ויהושע קשיא וכ"ת דקדשה במנחת העומר והא בסוכות היה הקידוש בימי שלמה כדאמר במועד קטן (דף ט.). וכדמוכחי קראי ויש לומר כיון שהכל בא בנס אחת הקידוש ועשיית מנחה לא חשבינן מנחה בכמה ובקמיצה ובהקטרה היתה מקומה מתקדש וכל העבודה היתה מתנכתה ומתקדש מקומה ל"ג כיון דלא אפשר לא לריך והא דקאמר הכא דאין מתקדשת ר"ל היינו היכא דאפשר כגון שבאין להוסיף על העזרה: **ויוצא** ממנה **נפסל.** ואם תאמר הר הבית היכי קדיש שאין דבר נאכל בו שיולא ממנו נפסל ויש לו קדושה בפני עלמו שהוא מחנה לויה וכן בתי ערי חומה דמוכח לקמן (דף טז.) שנתקדשו והא אין דבר שנפסל ביולא ויש לומר היכא דלא אפשר לא דמוכח בשמעתא: [שייך לע"כ] **בשחיטת** בכשים הוא דקרשי. ולמאן דאמר תנור מקדש נמי לא מלי אפי להו מאתמול דלא ליפסלו בליה ופלוגתא היא בפרק שתי הלחם (מנחות דף לה:):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com